

Les expressions “aprendre a escriure” i “aprendre a crear música” s’associen a circumstàncies diferents però s’haurien de saber aixoplugar sota un mateix paraigua: el de la creativitat. Diem que els nens aprenen a escriure quan ens referim al procés primer de lectoescriptura. En canvi, saber solfeig és un pas endavant en la creació musical. Des d’aquest mes d’octubre, Lleida compta amb una Escola d’Escriptura en la que es donen les eines per ser un escriptor de la mateixa manera que surten músics del conservatori. Coneixem la proposta de la mà de la seva directora, la Núria Serrate.

TEXT I FOTOS: LORENA METAUTE

NÚRIA SERRATE

[Directora de l’Escola d’Escriptura de Lleida]

“El gen d’escriptor existeix, però cal tècnica per brillar”

Difícilment una gran obra d’art és fruit de la improvisació, tot i que estigui tècnicament tan ben feta que sembli espontània. De fet, bona part de la grandiositat de l’artista i el creatiu recau a dissimular tota la feina que hi ha al darrere i que l’obra, sigui quina sigui, flueixi lleugera i captivadora. Aquesta realitat la tenim assimilada quan parlem de pintura, música o dansa però, d’entrada, no imaginem que darrere d’un text, d’un poema o un llibre hi hagi un aprenentatge previ de l’ofici d’escriure. Amb la doble funció pedagògica de mostrar que hi ha tota una metodologia i procés tècnic al darrere de l’escriptura, així com donar l’oportunitat a qui vulgui aprendre a redactar narrativa o poesia, aquest mes d’octubre s’ha inaugurat l’Escola d’Escriptura de Lleida que preveu sis cursos semipresencials de narrativa i poesia. Sembla que hagi sigut un rampell de la seua impulsora, la Núria Serrate, però en realitat l’escola és fruit de molts anys de treball i paciència. Aquesta lleidatana que va estudiar conte i narrativa a l’Escola d’Escriptura de l’Ateneu de Barcelona, d’on han sortit novel·listes com el Sebastià Alzamora o el Jaume Cabré, es mou per la passió per l’escriptura, que considera fins i tot una malaltia que té com a símptoma principal la necessitat d’escriure a diari. Ho fa a dos quarts de sis del matí, quan troba la pau familiar a casa i el silenci al carrer que necessita per deixar escrita la seua inquietud diària. Una manera de meditar que comparteix, a voltes, al seu perfil de Facebook, al bloc de Vilaweb, i a dies, arxiva en secret a la carpeta de pensaments privats. Quedem amb la Núria a la Fundació Vallpalou, on es va presentar l’Escola, per parlar del seu projecte personal que espera que la ciutat i les administracions facin seu.

Què és l’Escola d’Escriptura?

Pretén ser una plataforma cultural per aprendre a escriure. La tradició d’escoles d’escriptura és anglosaxona, la primera naix a Nova York fa 100 anys. A Catalunya n’hi ha a Barcelona, Tarragona i Girona però fins ara no n’hi havia a Ponent.

Per què creu que cal?

Fa molta falta perquè hi ha inquietud literària. Des que vaig encetar el camí amb el simposi de l’Ofici d’Escriure, que es va organitzar a la Seu Vella fa un any, la idea era promoure precisament això: la creació d’una escola on es pogués aprendre a escriure. Normalment, quan anem a la presentació d’un llibre, l’autor ens explica l’argument, però darrere de l’obra hi ha la tècnica i el talent: *l’ars et ingenium*. I cal saber-ho i conèixer-ho. L’escola és un projecte molt personal i ja pensava a crear-la fa 12 anys, quan vaig estudiar a l’Escola d’Escriptura de l’Ateneu barcelonès. Sempre m’ha mogut la passió per portar la metodologia a Lleida, també per posar-ho fàcil a qui vulgui estudiar els cursos sense haver de gastar-se tants diners com su-

posa desplaçar-se a Barcelona, on a més, els preus dels cursos tripliquen els nostres.

Quins són els precedents?

L'Ofici d'Escriure, l'octubre de l'any passat, el fil conductor era aquest, que els escriptors, periodistes i comunicadors ens expliquessin el seu procés creatiu. Vaig organitzar també el *Parem taula*, al juny, un maridatge de literatura i gastronomia. Amb escriptors de Lleida que van publicar per Sant Jordi. Al juliol, vam fer el curs *El joc d'escriure* en el marc de la Universitat d'Estiu. De moment, no compto amb cap ajut públic, però tinc confiança que les administracions ens acabin donant suport. Tinc fe en la gent, jo estic acostumada a fer les coses bé i penso que hi ha d'haver un retorn. No parlo de diners, solament, sinó potser ens poden ajudar per tenir un espai per ubicar l'escola.

Naix sense seu?

Ben bé no. Farem els cursos a l'espai de l'associació Res Non Verba de Lleida, que ens ha ajudat des del principi.

A qui va adreçada?

Els cursos van adreçats a qualsevol persona amant de l'escriptura, de la llengua, la literatura i de la lectura en general. Poso un mínim de 17 anys, que és quan comencen a tenir clar què és allò que els agrada. Per exemple, jo tinc un fill d'aquesta edat i ja té clar que l'escriptura no és el seu, però d'altres amics seus sí que s'hi veuen. L'adolescència és una franja d'edat que m'interessa molt, per descomptat a nivell personal, però també perquè penso que és un camp molt interessant de cara a l'ensenyament, que ha endegat un programa que es diu *Ara escriu* adreçat a Secundària i Batxillerat per mi-

llorar la redacció, no només ortografia, sinó gramàtica. Podríem anar de la mà amb l'escola.

Els adolescents no saben escriure?

No saben redactar bé, en general, perquè tampoc tenen costum de llegir. La lectura requereix un esforç i no estan acostumats a esforçar-se. Reben molts impulsos que els fan despistar-se. Estem en la societat de la immediatesa i això perjudica la redacció, tant el WhatsApp com el Facebook. Jo diria que no és que no sàpiguin escriure sinó que no necessiten saber-ho fer per enviar *whats*, fer un tuit o un post a Facebook.

Es refereix a escriure amb abreviatures i prescindir dels accents al WhatsApp?

Molt més que això. Al meu fill sempre li dic que ha de saber escriure bé per després fer-ho com vulgui. Quan tens la base, et pots per-

metre escriure com vulguis. Precisament un dels lemes de l'escola és que vivim en una societat en la que no se'ns ensenya a escriure però se'ns obliga a saber-ne. En un moment o altre del dia hem d'escriure: un mail, un *whats*, un examen... Amb el WhatsApp sempre podem triar sintetitzar, tot i que hem de saber redactar. Jo confesso que sóc de les persones maniàtiques que escriu correctament un *whats*. Sóc una maniàtica de l'escriptura, és una patologia.

L'Escola no és sols per a gent jove.

No. És per a tothom. De fet, m'he trobat amb gent gran, molt formada, que fins i tot estudien el grau sènior de la UdL o participen en les Aules de la Gent Gran que sempre han tingut l'assignatura pendent d'aprendre a escriure, ja que van formar-se en castellà. He de dir que ara els cursos s'ofereixen en català, tot i que esperem poder anar ampliant l'oferta.

S'entén que el fet d'escriure és impulsu i visceral, el fet d'aplicar-hi una metodologia no és posar límits a la creativitat?

No. La idea dels cursos és que facin l'aprenentatge de l'escriptura indolor i lúdic. S'ha de trobar el punt mig entre el talent i la tècnica. Un pot tenir predisposició genètica a l'escriptura però si no hi suma tècnica, no brillarà.

Creu que tenim més assumit que cal tècnica per pintar o compondre música, que és al darrere de qualsevol improvisació, que no pas en escriptura?

Sí. Hi ha conservatori, hi ha l'escola de belles arts... Per què no una d'escriptura? Deixant de banda el talent, també es necessiten coneixements i tècniques.

Es pot aprendre a tocar d'òida i pintar un quadre sense preparació acadèmica però sempre serà millor acompanyar el talent amb coneixements per poder arribar a ser un geni.

Entre el professorat dels cursos de l'escola hi ha la Gemma Casamajor o la Marcela Andreu, què tenen en comú els professors?

Són bones comunicadores i empàtiques, saben transmetre passió per l'escriptura i han passat com a alumnes o professores per una escola d'escriptura per tenir la metodologia necessària. El fet d'haver escrit una novel·la no fa que puguis fer classes d'escriptura.

És més important que hagin estudiat que publicat?

Per descomptat. Si han publicat molt millor perquè poden aportar moltes coses, però no és necessari.

“L'Escola d'Espectura va adreçada a qui tingui inquietud per la llengua, la lectura, la literatura o l'escriptura”

NÚRIA SERRATE

Vostè no ha publicat mai, per què?

Sempre m'ha fet por enfrontar-me al lector. He fet col·laboracions amb revistes d'àmbit local on vaig aprendre moltíssim, i amb la revista *Plec*, de Res Non Verba. I tinc un bloc abandonat a Vilaweb, que es diu “A Fe de món”.

Així ja s'ha enfrontat...

Sí, però no és el mateix que escriure una novel·la.

En té alguna al calaix?

Tinc alguna cosa, però sóc molt exigent amb mi mateixa i mai veig prou bé allò que escric. És molt diferent escriure un article de 3.000 caràcters que un llibre de relats.

Li fa por el fracàs?

I tant! Escriure és difícil però a més has de ser valent per enfrontar-te a la crítica.

Publicar no solament depèn d'un mateix. És difícil aconseguir la confiança d'una editorial, també.

Precisament un dels cursos del pla acadèmic del gener és el “Vull publicar, converteix-te en escriptor professional” per donar eines per publicar, per orientar. Publicar no és només anar a una editorial, te'l pots autoeditar. S'ensenya com enviar un manuscrit a l'editorial, o què fer mentre esperes resposta...

On podem consultar tot el que fan a l'Escola?

Us convido a visitar la web de l'Escola d'Espectura www.escolaescripturalleida.cat. Ara hem començat els cursos d'iniciació i al gener posarem en marxa la resta, encara hi ha la matrícula oberta.